

Natuurmonumenten

Centraal kantoor

Schaep & Burgh

Noordereinde 60

1243 JJ 's-Graveland

T (035) 6559933

Boekesteyn / Villa Labora

Noordereinde 54c

1243 JJ 's-Graveland

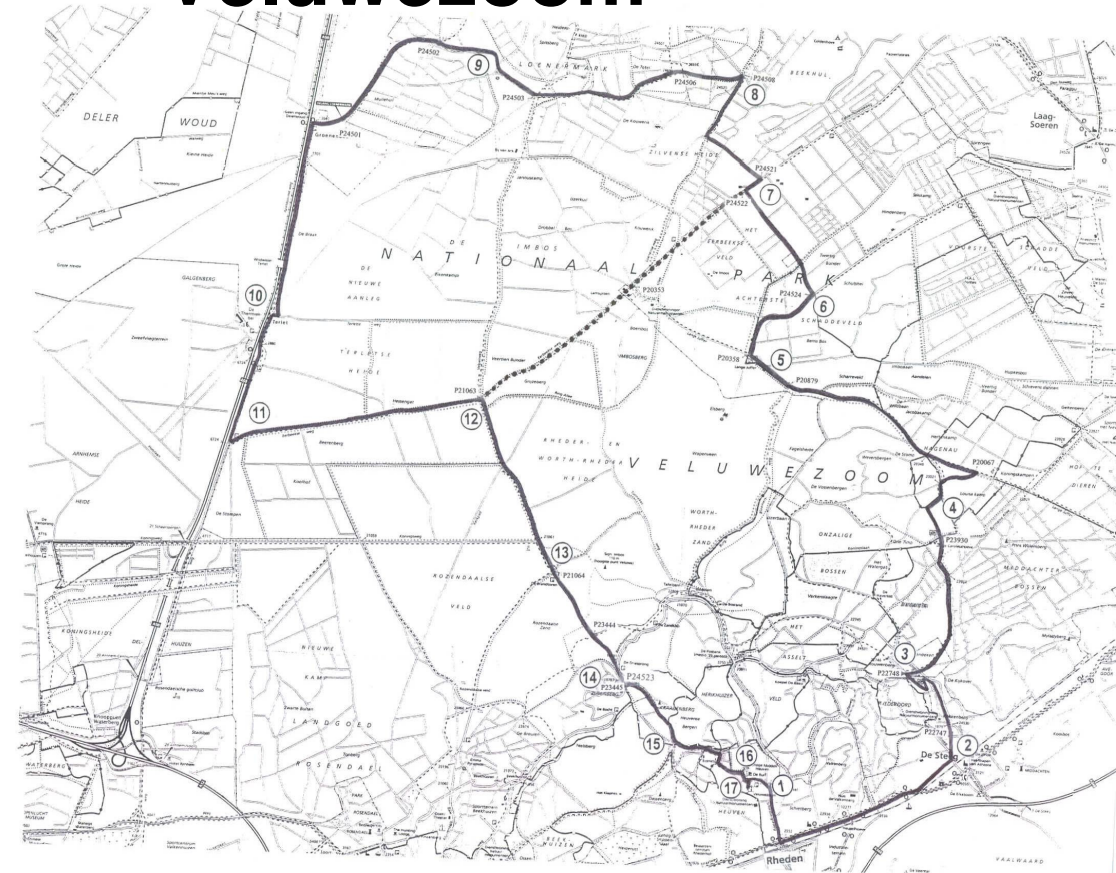
T (035) 655 99 33

Fietsroute Veluwezoom

Korte route: 22 km

Lange route: 32 km

Fietsroute Veluwezoom

Natuurmonumenten. Als je van Nederland houdt.

Fietsroute Veluwezoom

Start

Deze fietsroute gaat door de uiteenlopende landschapstypen van het Nationaal Park Veluwezoom. Onderweg is het genieten van de landgoederen, het bos en de heide. In deze folder staat zowel een routebeschrijving als beknopte informatie over het landschap.

De fietstocht start en eindigt bij het bezoekerscentrum Veluwezoom. De route gaat zoveel mogelijk over fietspaden, zo nu en dan zit er een klim(metje) in.

In het midden van deze folder is een routekaart opgenomen. In de routebeschrijving zijn ANWB-paddestoelen vermeld met P....(cijfers).

De nummers vindt u boven op de witte paddestoelen.

Langs de route zijn een tweetal horecagelegenheden.

Een fijne fietstocht!

Bezoekerscentrum Veluwezoom

In het bezoekerscentrum wordt verteld hoe natuur en mens iets moois maakten van het Nationaal Park Veluwezoom. De vaste tentoonstelling 'Waan je bewoner van Veluwezoom' laat je de Veluwezoom beleven door de ogen van een das, zwarte specht of edelhert. Op de zolder van het bezoekerscentrum kunt u een wisselexpositie bezichtigen. Ook kunt u dia- en filmpresentaties bekijken of rondsnuffelen in de lees- en koffiehoeke. Verder zijn er routebeschrijvingen, wandel- en fietskaarten, natuurboeken en aanverwante artikelen verkrijgbaar.

Het bezoekerscentrum is behalve op maandag dagelijks geopend van 10.00 tot 17.00 uur. De toegang is gratis.

Rond het bezoekerscentrum Veluwezoom ligt Heuven, een jong landgoed. Het landhuis is na tachtig jaar pracht en praal in 1940 afgebroken. Heuven is een klein, maar leuk landgoed. Er is een hoop uit het verleden terug te vinden. In het bezoekerscentrum vindt u meer informatie hierover.

Routebeschrijving

De route kruist onderweg meerdere malen ANWB-fietsroutes, deze fietsroute maakt **geen** gebruik van deze bewegwijzering.

1. Ga naar de verharde weg bij de parkeerplaats van het bezoekerscentrum. Ga hier rechts. Vervolg de weg tot aan de rotonde. Bij de rotonde linksaf de ventweg op richting De Steeg (Arnhemse straatweg). Steeds rechtdoor, voor het spoorviaduct oversteken (pas op!) en fietspad links van spoordijk in (Bentincklaan).

Rhederoord

U bevindt zich nu op het landgoed Rhederoord, gelegen tegen de heuvels van de Veluwezoom. Het landgoed Rhederoord was lange tijd het eigendom van de familie Brantsen, die in 1740 het huidige huis lieten bouwen. In de "boomweide" voor het huis staan bijzondere boomsoorten, zoals de Mammoetboom (Sequoia) en Slangeden. De groepen bomen in het grasland zijn een kenmerk van de (Engelse) landschapstijl.

2. Bij de voorrangsweg links, bij Y-splitsing rechts aanhouden (Dalweg), bij P24530 links het fietspad op. Eerste afslag rechts (P22748), weg oversteken.

Lappendeken

Het bos werd vroeger niet zomaar ontgonnen. Alleen waar de bodem vlak en vruchtbaar was konden gewassen worden verbouwd. Vroeger vooral rogge, boekweit, bieten en aardappelen. Nu vooral maïs en gras. Een klein deel, buiten het wildraaster, is in gebruik als wildweide. Vooral wilde zwijnen, reeën en dassen horen tot de vaste bezoekers.

3. Klinkerweg volgen (wordt later een fietspad), naar de Carolinahoeve.

Carolinahoeve

De eerste hoeve op deze plek werd in 1765 gebouwd. De hoeve is tweemaal afgebrand en even zo vaak weer opgebouwd. In 1882 werd de hoeve verpacht aan de familie Pruis. Terwijl de mannen op het land werkten, bakte vrouw Pruis pannenkoeken voor de eenzame en vermoeide wandelaar.

4. Bij P23930 het fietspad vervolgen tot aan P20067. Hier linksaf.

Hagenau

Hagenau is een groot bosgebied, de naam is afkomstig uit de Franse Elzas. Een vroegere houtvester noemde het bos naar het plaatsje Hagenau waar hij vandaan kwam. Op een rijke ondergrond van löss groeien hier vooral hoogopgaande eiken en beuken, maar ook exoten als Douglasspar en Japanse Lariks.

5. Bij P20879 rechtdoor tot P20358. Hier vandaan kunt u een korte wandeling naar het natuurobservatiepunt de Elsberg maken.

De Elsberg

Aan het eind van een smal paadje ligt het natuurobservatiepunt de Elsberg. Dit bijzondere bouwwerk ligt op de top van de gelijknamige, 95 meter hoge, Elsberg. Onder het golfvormige dak heeft u een prachtig uitzicht over de glooiende vlaktes van de Worthrheder Heide. In dit landschap grazen schotse hooglanders en edelherten. Vooral in de bronstijd, zo eind september, is hier het burlen van de volwassen mannetjes herten te horen. Met wat geluk, ziet u een sterk hert z'n harem uit het aangrenzende bos de hei opdrijven. Ook overdag is het hier goed toeven. Met enig speurwerk door een verrekijker ontdekt u misschien een reegeit, een overvliegende raaf of een roodborsttapuit. De laatste verontrust door een struinende vos.....

6. Brede asfaltweg vervolgen richting Laag Soeren (Schaapsallee). Na 1 km bij P24524 links.

Eerbeekse Veld

Op de arme zandgrond van het Eerbeekse Veld groeit vooral Grove Den. Het gebied is een voormalig heideveld. Na het verdwijnen van de schaa-pskuddes begin deze eeuw is het gebied gevormd tot productiebos. Natuurmonumenten streeft er nu naar deze voormalige productiebossen om te vormen tot een meer natuurlijk bos.

7. Bij de T-splitsing met P24522 de keuze maken tussen de korte en de lange route.

- De korte route: naar links gaan en bij P20353 rechtdoor. Bij P21063 linksaf. Ga verder met 12.

De Imbos

Schotse hooglanders begrazen al sinds 1982 de Imbos. Vergrassing wordt op deze manier tegengegaan waardoor andere plantensoorten meer kans krijgen. De naam Imbos slaat op immen, bijen. Als de heide op de Imbos bloeide werden de bijen door de boeren uit de omgeving hier naar toe gebracht. De Imbos was lange tijd eigendom van de kasteelheren van Rosendael, de familie Van Pallandt verkocht het aan de Vereniging Natuurmonumenten. De Imbos is nu omgevormd tot een meer natuurlijk bos. In het bos worden op kleine schaal open plekken gemaakt en aangeplante naaldboomsoorten worden geleidelijk verwijderd. Dood hout blijft liggen en kan langzaam vergaan. Door deze aanpak is het steeds gevarieerder en interessanter geworden in de Imbos. De weides in het bos langs het fietspad zijn vroegere akkers. Hier werd rogge en tabak geteeld. Nu zoeken edelherten, reeën en schotse hooglanders er hun voedsel.

- De lange route: bij de paddestoel naar rechts, na 250 meter bij P24521 linksaf het Ouwe Jansenpad volgen.

Zilvense Heide en Loenermark

Vroeger was de Loenermark een uitgestrekt heide- en stuifzand-gebied dat bij het dorp Loenen hoorde. In de dertiger jaren heeft men het met naaldhout bebost. Op enkele plekken heeft men stukken heide uitgespaard, zo ook de Zilvense Heide. Het is een zandige heide met stuifzandheuveletjes waarop veel Kraaiheide groeit. Deze heidesoort bereikt hier de zuidgrens van z'n verspreidingsgebied. Heel opvallend zijn ook de Jeneverbessen op de Loenermark. Helaas worden ze steeds ouder zonder dat er jonge bomen opkomen.

8. Doorrijden tot aan P24508/001, de grindweg in de richting Terlet. Bij P24506 rechtdoor. Bij de kruising (P24503) rechtdoor, richting Terlet. Na 500m afslag naar links om een kijkje te nemen bij de vennen.

De vennen

De vennen van de Loenermark zijn door mensen aangelegd. Ze zijn een bron van leven in dit verder zo droge gebied. Allerlei dieren die niet zonder water kunnen weten het te vinden: kikkers, salamanders en zelfs ringslangen. Opvallend zijn de tientallen libellen en waterjuffers, die hier op een mooie zomerdag boven het water "helicopteren". Hele grote zoals de keizerlibelle, dikke zoals de platbuik en kleine zoals het lantaarntje.

9. Terug naar asfaltweg, naar links, bij splitsing links aanhouden, bij volgende splitsing (P24502) weer links aanhouden. Na geruime afstand rooster over (bij P24501 rechtdoor) en bij T-splitsing linksaf, richting Terlet. Het fietspad naast de weg in en de weg vervolgen.

Wildviaduct

U passeert nu het wildviaduct, speciaal aangelegd om edelherten, wilde zwijnen, reeën, vossen en marters veilig de autosnelweg te laten oversteken. Van oudsher lopen hier trekroutes van het edelhert. Bij de aanleg van de A-50 zouden deze afgesneden worden. Dankzij de inzet van o.a. Natuurmonumenten is dit niet gebeurd. Terecht, want uit waarnemingen blijkt dat herten, zwijnen en andere viervoeters veel van het viaduct gebruik maken.

10. Na scherpe bocht naar rechts (T-splitsing Apeldoornseweg), kiezen tussen:

- Een bezoek aan het zweefvliegveld met restaurant, u gaat rechts.
- Vervolg van de route, u gaat links.

Terlet

Terlet is het belangrijkste zweefvliegveld van ons land. Jaarlijks worden er vele nationale en internationale wedstrijden gevlogen. Let trouwens eens op zwevende roofvogels die gebruik maken van dezelfde thermiek als de vliegtuigen hier.

11. Parallelweg volgen en bij de eerste afslag links, richting Zijpenberg Eerbeek (ANWB-wegwijzer 15224), rooster over en rechtdoor. Bij P21063 rechtsaf.

De Terletse Heide

De Terletse Heide maakt deel uit van het omvangrijke gebied waar de schotse hooglanders grazen. De dieren eten vooral gras, dat hier dankzij de luchtverontreiniging welig tiert. In een proefgebied op de Imbos is gebleken dat de runderen een groot deel van het gras wegeten. Andere planten krijgen hierdoor meer kans. Zo kan er op de Terletse Heide een gevarieerde heidevegetatie ontstaan met heide, gras en vele andere plantensoorten.

12. Het fietspad omhoog, rechtdoor tot aan de brandtoren.

Rheder- en Worthrheder Heide

Deze heide is eeuwenlang door de boeren uit Rheden en Worth-Rheden (buurtschap ten westen van Rheden) gebruikt. Ze staken er heideplaggen voor de schaapskooien, maaiden er hei en gras, weidden er hun schapen en koeien en dolven er leem, zand en grind. Door het achterwege blijven van dit gebruik en door de luchtverontreiniging, is het gebied grotendeels vergrast. De korhoenders en wulpen die er tot in de zeventiger jaren aanwezig waren, zijn hier verdwenen. Wel is het nog steeds de belangrijkste bronstplaats van de edelherten op de Zuidoost-Veluwe. In 1994 is hier een kudde schotse hooglanders uitgezet om de vergrassing tegen te gaan.

13. Rechtdoor, bij P21064 brede asfaltweg op en rechtdoor.

Rozendaalse Zand

Het Rozendaalse Zand werd door de boeren plaatselijk zo intensief gebruikt dat de vegetatie verdween en het zand ging stuiven. Later, in het begin van deze eeuw, is het zand vastgelegd door de aanplant van dennen. Nu is het een grote zandbak, waar naast zand- en zonzanbidders nog veel bijzondere planten en dieren voorkomen. Bijzonder, omdat ze in zo'n extreme situatie kunnen leven: 's nachts -5 graden Celsius en overdag +50 graden Celsius op een mooie voorjaarsdag. Een van die bijzonderheden is de kleine heivlinder, die behalve hier nog op enkele andere Veluwe stuifzanden leeft.

14. Rechtdoor, bij P23444 rechtdoor. Op de T-splitsing met de Beekhuizenseweg (ANWB-wegwijzer 10787) een klein stukje rechts en bij P23445 links (richting Rheden). Bij P24523 opnieuw rechtdoor.

De Zijpenberg

Allesoverheersend zijn hier de heuvels en dalen, die dit stukje Veluwe er buitenlands doen uitzien. Niet voor niets ligt hier de Kraaienberg of Rigitop, een heuvel waar de Rhedense kinderen in een sneeuwwinter naar beneden sleeën. Dit bijzondere landschap is ontstaan tijdens de laatste en voorlaatste IJstijd onder invloed van onder andere landijs en sneeuwsmeltijs.

15. De heuvel af, bij Y-splitsing (P25332/330) links aanhouden (= een doodlopende weg), steile weg naar beneden nemen (snelheid minderen). Voor het wildrooster rechts het fietspad in en het rooster over.

Schaapskooi Heuven

De Rhedense Schaapskudde, die hier gehuisvest is, is de laatste schaapskudde op de Veluwezoom. Deze kudde met zo'n 100 volwassen schapen, wordt voornamelijk ingezet voor de begrazing van de heuvels tussen de Zijpenberg en de Posbank. Daarnaast probeert men door selectief fokken, het typisch Veluwse heideschaap in stand te houden. De kudde komt meestal om 16.00 uur terug bij de schaapskooi.

16. Rechtdoor fietspad volgen (gaat over in een klinkerweg), op de T-splitsing rechtsaf (voor restaurant De Ruif langs) en ga door naar het bezoekerscentrum.

In de provincie Gelderland vindt u elektrische oplaadpunten bij Bezoekerscentrum Veluwezoom, De molen van Hackfort en de Grootte Modderkolk.

Doe mee met Natuurmonumenten

Natuurmonumenten is een vereniging van ruim 875.000 leden, met een gezamenlijk doel: zorgen voor natuur in Nederland. Daarom verwerven en beheren we natuurgebieden – het zijn er inmiddels 345 met een gezamenlijke oppervlakte van 100.000 hectare. Zo houden we Nederland open en groen, en kunnen we blijven genieten van de natuur. Uw steun is daarbij hard nodig. Doe mee, geef op giro 9933. Of word lid, het kan al vanaf twee euro per maand.

Natuurmonumenten
Postbus 9955
1243 ZS 's-Graveland
T (035) 655 99 11
www.natuurmonumenten.nl